

SKT 1C 04—INDIAN PHILOSOPHICAL TRADITIONS : THEORIES AND CONCEPTS

Part A

Multiple Choice Questions :

1. Definite and real knowledge, according to Nyaya, is known as _____.
 (A) Prama. (B) Aprama.
 (C) Both. (D) Neither.
2. The assertion of a reliable person in Nyaya is called _____.
 (A) Upamiti. (B) Aptavakya.
 (C) Both. (D) Neither.
3. The vaisesika category of substances are _____.
 (A) Spiritual. (B) Material.
 (C) Both Spiritual & Material. (D) Neither Spiritual & Material.
4. Ramanuja's theory of causation is known as :
 (A) Vivartavāda. (B) Prakritiparināmavāda.
 (C) Brahma parināmavāda. (D) Asatkāryavāda.
5. Jain Metaphysics is known as :
 (A) Idealistic Pluralism. (B) Realistic Pluralism.
 (C) Idealistic Monism. (D) Realistic Monism.
6. Prābhākara and Bhāṭṭa differ on following :
 (A) Pramāṇ . a, Prameya, Dharma. (B) Pramāṇ . a, Prameya, Khyāti .
 (C) Premeya, Khyāti, Dharma (D) Pramāṇ . a, Dharma, Khyāti .
7. Which one according to the Jainas is not astikāyadravya ?
 (A) Jiva. (B) Ākāsa.
 (C) Kāla. (D) Dharma.

8. The schools which admit two pramanas are :
- (A) Cārvak and Bauddha. (B) Bauddha and Vaiśesika .
 (C) Sāmkhya and Vaiśesika . (D) Jaina and Yoga.
9. The knowledge of relation between a name and the thing in Nyaya Philosophy is known as :
- (A) Perception. (B) Inference.
 (C) Comparison. (D) Testimony.
10. Savikalpakapratyaka in Buddhist epistemology is :
- (A) Sometimes valid. (B) All times valid.
 (C) Valid in no way. (D) Indeterminable.
11. Sanyak Darsana in Jaina ethics means :
- (A) Correct perception.
 (B) The realisation of truth.
 (C) The respect for the teaching of the Tirthankara.
 (D) None of the above.
12. Tirthankar means :
- (A) Follower of a faith. (B) Propounder of Faith.
 (C) A neutral man. (D) None of the above.
13. Select the correct descending order of Tirthankaras in the context of their period :
- (A) Rabhanātha, Anantanatha, Shantinātha, Nemināth, Mahāveera .
 (B) Anantanatha, Shantinātha, Rabhanātha, Mahāveera, Nemināth .
 (C) Padmaprabha, Ajitanatha, Mallinātha, Rabhanātha, Shantinātha .
 (D) Rabhanātha, Anantanatha, Sambhavanātha, Ajitanatha, Mahavira.
14. Prātibhāsikasattā, Vyavahārikasattā and Pāramārthikasattā , all refers to :
- (A) One reality. (B) Two realities.
 (C) Three realities. (D) No reality at all.

15. What type of sāmānya , gunatva is ?
- (A) Parasāmānya. (B) Aparasāmānya.
(C) Parāparasāmānya. (D) Akhan.opādhi.
16. Kasmir Saivism is also known as :
- (A) Dvaita Philosophy. (B) Trika Philosophy.
(C) Siddhanta Philosophy. (D) Koula Philosophy.
17. Utpaladeva is the disciple of :
- (A) Somadeva. (B) Utpaladeva.
(C) Abhinavagupta. (D) Ksemaraja.
18. Abinavabharati is written by :
- (A) Somadeva. (B) Utpaladeva.
(C) Abhinavagupta. (D) Ksemaraja.
19. Kasmir Saivism mainly contains :
- (A) 25 Tatvas. (B) 24 Tatvas.
(C) 36 Tatvas. (D) 18 Tatvas.
20. Anvitabhīdhānavāda was put forth by :
- (A) Kumarilabhatta. (B) Prabhakaramisra.
(C) Kapila. (D) Jamimini.

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit General–First Semester

SKT 1C 04—INDIAN PHILOSOPHICAL TRADITIONS : THEORIES AND CONCEPTS

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

*Answers may be written either in Sanskrit or in English.
In writing Sanskrit Devanagari script should be used.*

Part BI. Answer any *four* of the following questions in a paragraph :

- 1 Nirvāṇa according to Buddhist thoughts.
- 2 Svatahprāmāṇyavāda of Pūrvamīmāṃsa.
- 3 The concept of four phases of mind.
- 4 Kaivalya according to Sāṅkhya system.
- 5 Apurva in Pūrvamīmāṃsa .
- 6 Vasugupta and his contribution.
- 7 Sivasūtra in Kashmir Śaivism .

(4 × 2 = 8 weightage)

II. Answer any *four* of the following questions in Short Essay :

- 8 Explain the valid knowledge in Vaiśeṣika Philosophy.
- 9 Define perception according to Kumārila.
- 10 Define the theory of error according to Prābhākara.
- 11 Explain the Karma and Dharma in the views of Mīmāṃsa Philosophy.
- 12 Discuss the general survey of the literature of Kashmir Śaivism .
- 13 Define Pratibha according to Kashmir Śaivism .
- 14 Describe the cosmic manifestation according to Kashmir Śaivism .

(4 × 3 = 12 weightage)

Turn over

III. Answer any *two* of the following :

15 Enumerate the important philosophical views of Buddhism.

Or

16 "Qualified Brahma is Īśvara ". Explain the relation between Īśvara and Brahma.

17 Explain the Sāṅkhya concept of Prakṛti and Puruṣa .

Or

18 Describe the Citta and its Vṛttis according to Yoga system.

(2 × 5 = 10 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit (General)—First Semester

SKT 1C 03—INDIAN INTELLECTUAL TRADITIONS
(THOUGHTS ON LANGUAGE AND DISCOURSE MODELS)

(2019 Admissions)

Part A

	DD		MM		YEAR						
Date of Examination :	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	FN/AN
Time : 15 Minutes						Total No. of Questions : 20					

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. Immediately after the commencement of the examination, the candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Write the Name, Register Number and the Date of Examination in the space provided.
4. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer book.
5. Candidate should handover this Question paper to the invigilator after 15 minutes and before receiving the question paper for Part B Examination.

SKT 1C 03—INDIAN INTELLECTUAL TRADITIONS
(THOUGHTS ON LANGUAGE AND DISCOURSE MODELS)

Part A

Multiple Choice Questions :

1. महाभाष्यस्य कर्ता कः ?

(पाणिनिः पतञ्जलिः, वररुचिः)

2. महाभाष्यस्य अध्यायविभजनः केन रूपेण भवति ?

(आवासरूपेण, आह्निकरूपेण, उच्छ्वासरूपेण)

3. अष्टाध्यायी कस्य ग्रन्थः भवति ?

(पाणिनेः, कालिदासस्य, नारायणस्य)

4. माहेवसूत्राणि कति विधम् ?

(१३, १४, १५)

5. वार्तिककारः कः ?

(कात्यायनः, पाणिनिः, पतञ्जलिः)

6. _____ भवति लक्ष्यः ?

(शब्दः, अर्थः शब्दार्थो)

7. कात्यायनः कः ?

(भाष्यकारः, सूत्रकारः, वार्तिककारः)

8. "रक्षोहागमलध्वसन्देहाः प्रयोजनम्" इति केनोक्तम् ?

(पाणिनिना, भट्टोजिदीक्षितेन, पतञ्जलिना)

9. वेदांगानि कति

(त्रीणि, चत्वारि, षट्)

10. वेदस्य मुखं किम् ?

(छन्दः, व्याकरणं, शिक्षा)

11. यास्कमतानुसारं पदजातानि कति ?

(त्रीणि, चत्वारि, षट्)

12. अर्थशास्त्रस्य कर्ता कः ?

(वात्स्यायनः, कौटल्यः, भासः)

13. अर्थशास्त्रस्य प्रथमाधिकरणस्य नाम किम् ?

(अध्यक्षप्रचारः, विनयाधिकरणं, धर्मस्थीयं)

14. यमर्थमधिकृत्योच्यते तत् किम् ?

(विधानं, अधिकरणं, पदार्थः)

15. वाक्ययोजना किम् ?

(वाचकः, योगः, सूत्रं)

16. एवं वर्तितव्यमिति _____ ?

(उद्देशः, उपदेशः, निर्देशः)

17. उभयतो हेतुमानर्थः _____ ?

(उपमानं, संशयः, योगः)

18. दृष्टान्तो दृष्टान्तयुक्तो ————— ?

(निदर्शनं, निर्वचनं, व्याख्यानं)

19. सर्वत्रायत्तं ————— ?

(एकान्तः, अनेकान्तः, संशयः)

20. पुरस्तादेवं विहितमिति ————— ?

(अतिक्रान्तावेक्षणं, अनागतावेक्षणं, पूर्वपक्षं)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

SKT 1C 02—NATYASASTRA TRADITIONS

Part A

Multiple Choice Questions :

1. भरतमुनेः काव्यं किं ?

(दशरूपकं, साहित्यदर्पणं, नाट्यशास्त्रं)

2. नाट्यशास्त्रे कस्मिन् अध्यायः भवति ?

(३७, ३३, ३४)

3. शृङ्गारहास्यकरुणा रौद्रवीरभयानकाः बीभत्सादभुतसंज्ञाश्चेत्यष्टौ नाट्ये _____ स्मृताः ।

(गुण, रीति, रसाः)

4. गौरी _____ तु विज्ञेयः ।

(वीरः, रौद्र, करुण)

5. नीलवर्णस्तु _____ भवति ।

(अभुत, हास्यं, बीभत्सः)

6. शृङ्गार रसस्य देवः कः ?

(विष्णुः, हास्यः, रुद्रः)

7. रौद्र रसस्य देवः कः ?

(रुद्रः, विष्णुः, यमः)

8. भयानक रसस्य देवः कः ?

(कामदेवः, विष्णुः, यमः)

9. स्वयं हसति तदा _____ ।
(आत्मस्थः, परस्थः, आत्मगतं)
10. _____ क्रोधाध (म)र्षणाधिक्षेपानृतवचनोपघातवाक्पारुष्याभिद्रोहमात्सर्यादिभिः विभावैरुत्पद्यते ।
(वीरः, रौद्र, बीभत्सः)
11. _____ विकृतरवसत्वदर्शनशिवीलूकत्रासोद्वेगशून्यारण्यगमनखजनधबन्धदर्शन श्रुतिकथादिभिः विभावैः उत्पद्यते ।
(भयानकः, बीभत्सः वीरः)
12. _____ दिव्यदर्शन ईप्सितमनोरथ अवाप्त्युत्तम वनदेवकुलादिगमन असंभाव्यमानमाय इन्द्रजाल संभावनादिभिः विभावैः उत्पद्यते ।
(अद्भुतः, बीभत्सः, भयानकः)
13. _____ विद्याद्धाङ् नेपथ्य क्रियात्मकं इति त्रिविधं भवति ।
(अद्भुतः, बीभत्सः, शृङ्गारं)
14. व्यायोगे नायकः कः ?
(धीरोद्धत, धीरशान्त, धीरललित)
15. पञ्चाङ्कं नाटकं कीदृशम् ?
(पर, अवरम्, उत्तमं)
16. सोपहास निगूढार्था _____ एव प्रहेलिका ।
(प्रपञ्चो, त्रिगतं, नालिका)

17. अवलगितं कति ?

(३, २. ४)

18. श्रुतिसाम्यादनेकार्थयोजनं ————— त्विह ।

(त्रिगतं, नालिका, प्रपञ्चो)

19. कार्यं ————— अपि आमुरुं नाटकादिवत् ।

(समवकारः, ईहामृगे, उत्सृष्टिकाङ्के)

20. ————— प्रख्यातं वृत्तं बुद्ध्या प्रपञ्चयेत् ।

(ईहामृगे, उत्सृष्टिकाङ्के, वीथी)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit (General)—First Semester

SKT 1C 03—INDIAN INTELLECTUAL TRADITIONS
(THOUGHTS ON LANGUAGE AND DISCOURSE MODELS)

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

Part B

I. चतुर्णाम् उत्तरं लिखत :

- (a) चत्वारि वाक्परिमिता पदानि—कानि ?
- (b) लघ्वर्थं चाध्येयं व्याकरणम्—विशदयत ।
- (c) दक्षिणाशब्दस्य निरुक्तिं लिखत ।
- (d) अचार्यः कः ?
- (e) अध्वर इति यज्ञनाम । कथम् ?
- (f) उपमानं नाम किम् ?
- (g) समुच्चयः कः ?

(4 × 2 = 8 weightage)

II. त्रयाणां टिप्पणीलिखत :

- (a) लोकतः अर्थप्रयुक्ते व्याकरणशास्त्रेण किं प्रयोजनम् ?
- (b) मङ्गलाचरणस्य आवश्यकता का ?
- (c) निपातलक्षणं विशदयत ।
- (d) अप्युपमार्थेऽपि कर्मोपसंग्रहार्थेऽपि पदपूर्णाः—सोदाहरणं विशदयत
- (e) निघण्टुशब्दस्य निरुक्तिं लिखत ।

(3 × 3 = 9 weightage)

Turn over

III. शास्त्रमिदं युक्तमेताभिः तन्त्रयुक्तिभिः—स्पष्टयत ।

अथवा

अर्थशास्त्रस्य प्राधान्यं निरूपयत ।

(1 × 3 = 3 weightage)

IV. व्याकरणाध्ययनस्य मुख्यानि प्रयोजनानि कानि ?

अथवा

गौरित्यत्र कः शब्दः ? भाष्यरीत्या विस्तारयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

V. निरुक्तीत्या पदचतुष्टयं विचारयत ।

अथवा

मन्त्राणाम् अर्थवत्त्वं निरुक्तदिशा लिखत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit (General)—First Semester
 SKT 1C 02—NATYASASTRA TRADITIONS
 (2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

Part B

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।
 देवनागरीलिपिरूपयोक्तव्या ।

I. कमपिभागमनपहाय चतुर्णां टिप्पणीलिखत :

(क) (1) चतुर्विधाभिनयम् ।	(2) नाट्यशाला ।
(ख) (3) निरुक्तम् ।	(4) वीरः ।
(5) रसाभासः ।	
(ग) (6) नाटिका ।	(7) भाणः ।

(4 × 2 = 8 weightage)

II. चतुर्णां लघुपन्यासं लिखत :

- (घ) (8) 'पुनश्च भावान् वक्ष्यामि स्थायिसञ्चारिसत्वजान्' व्याख्यात ।
 (9) 'रस इति कः पदर्थः' इति प्रश्नसमाधानं भरतोक्तदिशा विशदयत ।
 (10) शृङ्गाररसस्य भावान् प्रतिपाद्य व्याख्यात ।
 (11) चित्रतुरगन्यायं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
 (ङ) (12) 'एको रसोऽङ्गीकर्तव्यो वीरः शृङ्गार एव वा' ।
 (13) यत्रान्योन्यं समालापो द्वेषोद्घात्यं तदुच्यते ।
 (14) आदौ विष्कम्भकं कुर्यादङ्कं वा कार्ययुक्तिः ।

(4 × 3 = 12 weightage)

Turn over

III. उपन्यासरूपेण द्वावधिकृत्य उत्तरं लिखत :

(15) रसनिष्पत्तिविषये अभिव्यक्तिवादं सविस्तरं प्रतिपादयत ।

अथवा

(16) 'प्रश्नान्पश्चाभिधत्स्व नः' यथाग्रन्थं विशदयत ।

(17) नाटकलक्षणं दशरूपकोक्तदिशा विशदयत ।

अथवा

(18) रूपकसाहित्ये धनञ्जयस्य योगदानं परिशोधयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit General—First Semester

SKT 1C 01—SANSKRIT LITERATURE

(2019 Admissions)

Part A

	DD		MM		YEAR					
Date of Examination :	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	FN/AN
	Time : 15 Minutes				Total No. of Questions : 20					

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. Immediately after the commencement of the examination, the candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Write the Name, Register Number and the Date of Examination in the space provided.
4. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer book.
5. Candidate should handover this Question paper to the invigilator after 15 minutes and before receiving the question paper for Part B Examination.

SKT 1C 01—SANSKRIT LITERATURE

Part A

Multiple Choice Questions :

1. नैषधीयचरितस्य कर्ता कः ?

(कालिदास, श्रीहर्ष, भारवि)

2. श्रीहर्षः कस्य वादस्य समर्थकः आस्ति ?

(अद्वैतं, द्वैतं विशिष्टाद्वैतं)

3. नैषधीयचरितस्य मङ्गलाचरणे किं छन्दः ?

(उपजाति, वंशस्थः, स्त्रग्धरा)

4. नलस्य नायकप्रकृतिरस्ति ?

(धारोदात्तः, धीरललितः, धीरप्रशान्तः)

5. श्रीहर्षस्य कति रचनाः सन्ति ?

(अष्ट, नव, दश)

6. श्रीहर्षस्य पिता ?

(हीरा, वामन, गोविन्द)

7. नलोपाख्यानं कुत्र मिलति ?

(वनपर्वे, सभापर्वे, भीष्मपर्वे)

8. श्रीहर्षस्य प्रियं छन्दः अस्ति ?

(वंशस्थः, उपजातिः, शिखरिणी)

9. दमयन्त्याः सौन्दर्यवर्णनम् अस्ति ?

(प्रथमे, द्वितीये, तृतीये)

10. यस्य सुधावधीरणी ————— स भूजानिरभूङ्गणादभुतः ।

(दुष्यन्तः, नलः, दिलीपः)

11. अमुष्य ————— रसनाग्रनर्तकी त्रयीव नीताङ्गुणेन विस्तरम् ।

(गानं, नृत्यं, विद्या)

12. पदैः ————— सुकृते स्थिरीकृते कृतेऽमुना के न तपः प्रपेदिरे ।

(चतुर्भिः, पञ्चभिः, सप्तभिः)

13. मुद्राराक्षसं अङ्ग संख्या ?

(अष्ट, सप्त, नव)

14. मुद्राराक्षसं नाटकस्य नायक ?

(चाणक्य, विष्णुगुप्त, राक्षस)

15. मुद्राराक्षसं नाटकस्य मुख्य रसः ?

(वीर, करुण, शृङ्गार)

16. नन्दानां शासनकाले राक्षसः किं आसीत् ?

(पुरोहित, अमात्य, प्रजा)

17. मुद्राराक्षसं नाटकस्यान्तः ?

(दुरन्तः, सुखान्तः, दुःखान्तः)

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit (General)—First Semester

SKT 1C 01—SANSKRIT LITERATURE

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।
देवनागरीलिपिरूपयोक्तव्या ।

I. द्वयो व्याख्यानं लिखत :

- (1) अपहनुवानस्य जनाय यज्ञिजामधीरतामस्य कृतं मनोभुवा ।
अबोधि तज्जागरदुःखसाक्षिणी निशा च शय्या च शशाङ्ककोमला ॥
- (2) महारथस्याध्वनि चक्रवर्तिनः परानपेक्षोद्धहनाद्यशःसितम् ।
रदावदातांशुमिषादनीदृशां हसन्तमन्तर्बलमर्वतां रवेः ॥
- (3) अधीतिबाधाचरणप्रचारणैर्दशाश्रुतस्रः प्रणयन्नुपाधिभिः ।
चतुर्दशत्वं कृतवान्कुतः स्वयम् न वोन्नि विद्यासु चतुर्दश स्वयम् ॥
- (4) तदोजसस्तद्यशसः स्थिताविमौ वृथेति चित्ते कुरुते यदा यदा ।
तनोति भानोः परिवेषकैतवात्तदा विधिः कुण्डलनां विधोरपि ॥

(2 × 3 = 6 weightage)

II. कमपिभागमनपहाय चतुर्णां सन्दर्भं लिखत :

- (क) (5) समाज एवालपितासु वैणिकैर्मुमूर्च्छं यत्पञ्चममूर्च्छनासु च ।
- (6) तदेव गत्वा पतितं सुधाम्बुधौ दधाति पङ्कीभवदङ्कतां विधौ ।
- (7) प्रदक्षिणीकृत्य जयाय सृष्टया रराज नीराजनया राजघः ।

- (ख) (8) उन्मूलयितुमीशोऽहं त्रिवर्गमिव दुर्नयः ।
 (9) न हि प्रयोजनमनपेक्षमाणः स्वप्नेऽपि चाणक्यश्चेष्टते ।
 (10) मयि स्थिते कः कुसुमपुरमुपरोत्स्यति ?
 (11) पुरन्धीणां प्रज्ञा पुरुषगुणाविज्ञानविमुखी ।

(4 × 2 = 8 weightage)

III. द्वावधिकृत्य लघुप्रबन्धं रचयत :

- (12) मुद्राराक्षसे चन्दनदासवृत्तान्तः ।
 (13) मलयकेतोः स्वभावचित्रणं ग्रन्थानुसारं विचारयत ।
 (14) मुद्राराक्षसे चतुर्थाङ्कस्य प्राधान्यं परिशोधयत ।
 (15) राक्षसं प्रति चाणक्यस्य भावं विवृणुत ।

(2 × 3 = 6 weightage)

IV. उपन्यासरूपेण द्वावधिकृत्य उत्तरं लिखत :

- (16) श्रीहर्षस्य प्रतिभावैशिष्ट्यं परिशोधयत ।
 अथवा
 (17) नैषधं विद्युदौषधम्—विवृणुत ।
 (18) मुद्राराक्षसे निर्दिष्टं राजनीतिमधिकृत्य एकमुपन्यासं लिखत ।

अथवा

- (19) मुद्राराक्षसनाटके नायकः कः इति परिशोधयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

**FIRST SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY)
EXAMINATION NOVEMBER 2020**

(CBCSS)

Sanskrit General

SKT 1C 04—INDIAN PHILOSOPHICAL TRADITIONS : THEORIES AND CONCEPTS

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend **all** questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

*Answer may be written **either** in Sanskrit **or** in English.*

In writing Sanskrit Devanagari script should be used.

Section A

Answer any *four* of the following questions in a *paragraph* :

- 1 Anekāndavāda of Jainism.
- 2 The Noble Eight-Fold Path of Buddhism.
- 3 Contribution of Īśvarakṛṣṇa to Sāṅkhya Philosophy.
- 4 Importance of Gauḍapādakārika in Vedānta Darśana.
- 5 Mokṣa in Pūrvamīmāṃsa.
- 6 Bimbapratibimbavādas in Śaivism.
- 7 Define Parā, Paśyanti, Madhyama and Vaikhari.

(4 × 2 = 8 weightage)

Turn over

Section B

Answer any *four* of the following questions in short essay :

- 8 Explain the Padārthas in Vaiśeṣika Philosophy.
- 9 Discuss the nature of knowledge of Pūrvamīmāṃsa.
- 10 Explain the types of Lingas in Pūrvamīmāṃsa.
- 11 Describe the salient features of Mīmāṃsa Philosophy.
- 12 Illustrate the important works and teachers in Kashmir Śaivism.
- 13 Describe the contribution of Abhinavagupta to Kashmir Śaivism.
- 14 Explain the major concepts of Kashmir Śaivism.

(4 × 3 = 12 weightage)

Section C

Answer any *two* of the following :—

- 15 Describe the metaphysical views of Advaita Vedānta.
- Or*
- 16 Explain the Pramāṇas of Nyāya Philosophy.
  - 17 Illustrate the Aṣṭāṅgas in Yoga Philosophy.

Or

- 18 Explain the concept of Prakṛti and Puruṣa in Sāṅkhya philosophy.

(2 × 5 = 10 weightage)

**FIRST SEMESTER M.A. DEGREE REGULAR/SUPPLEMENTARY
EXAMINATION, NOVEMBER 2020**

(CBCSS)

Sanskrit General

SKT 1C 03—INDIAN INTELLECTUAL TRADITIONS
(Thoughts on Language and Discourse Models)

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

Section A

Answer any four questions.

Each question carries 2 weightage.

- I. (a) व्याकरणे केषां शब्दानाम् अनुशासनं वर्तते ?
- (b) वर्णानाम् उपदेशः किमर्थः ?
- (c) पुरुषशब्दस्य निरुक्तिं लिखत ।
- (d) कुल्माषशब्दार्थः कः ?
- (e) संहिता नाम का ?
- (f) विकल्पो कः ?
- (g) व्याख्यानं नाम किम् ?

(4 × 2 = 8 weightage)

Turn over

Section B

*Answer any three questions.
Each question carries 3 weightage.*

- II. (a) गौरित्यत्र कः शब्दः ? भाष्यरीत्या विस्तारयत ।
 (b) शब्दस्य ज्ञाने धर्मः किम् ? आहोस्वित् प्रयोगे ?
 (c) तदिदं विद्यास्थानं व्याकरणस्य कात्स्न्यम्—विशदयत ।
 (d) उच्चावचेषु अर्थेषु निपतन्तीति निपाताः—सोदाहरणं लिखत ।
 (e) सर्वाणि नामान्याख्यातजानि—स्पष्टयत ।

(3 × 3 = 9 weightage)

Section C

*Answer any one question.
The question carries 3 weightage.*

- III. अर्थशास्त्रे उपयुक्ताः तन्त्रयुक्तयः काः ?

अथवा

अधर्मानर्थविद्वेषानिदं शास्त्रं निहन्ति च—विशदयत ।

(1 × 3 = 3 weightage)

Section D

*Answer any one question.
The question carries 5 weightage.*

- IV. शब्दानुशासनस्य प्रयोजनानि कानि ?

अथवा

शब्दः नित्यः वा, कार्यः वा ? भाष्यकारमतं व्यवस्थापयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Section E

*Answer any one question.
The question carries 5 weightage.*

- V. षड्भावविकारान् विवृणुत ।

अथवा

मन्त्राणाम् अर्थवत्त्वं कौत्समतखण्डनपुरस्सरं लिखत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

**FIRST SEMESTER M.A. DEGREE REGULAR/SUPPLEMENTARY
EXAMINATION, NOVEMBER 2020**

(CBCSS)

Sanskrit (General)

SKT 1C 02—NATYASASTRA TRADITIONS

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।
देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या ।

Section A

Answer any four questions.

Each question carries 2 weightage.

- (क) 1 नाट्यवेदं किमर्थं निर्मितम् ?
- 2 दृश्यसाहित्ये नाट्यशास्त्रस्य स्थानम् ।
- (ख) 3 कारिका ।
- 4 विप्रलम्भशृङ्गारः ।
- 5 गानम् ।
- (ग) 6 नालिका
- 7 कथोत्घातः ।

(4 × 2 = 8 weightage)

Turn over

Section B

Answer any **four** questions.

Each question carries 3 weightage.

- (घ) 8 'एवं भावा रसाश्चैव भावयन्ति परस्परम् निरूपयत ।
 9 शान्तरसमधिकृत्य अभिनवगुप्तमतं लिखत ।
 10 उपचित्तिवादं व्याख्यात ।
 11 'षड्भेदाश्चास्य विज्ञेया' हास्यरसभेदान् परिशोधयत ।
- (ङ) 12 पूर्वरङ्गं विधायादौ सूत्रधारे विनिर्गते ।
 13 यत्रान्योन्यं समालापो द्वेधोद्घात्यं तदुच्यते ।
 14 अभिगम्यगुणैर्युक्तो धीरोदात्तः प्रतापवान् ।

(4 × 3 = 12 weightage)

Section C

Answer any **two** questions.

Each question carries 5 weightage.

- 15 भारतीयसौन्दर्यशास्त्राय अभिनवगुप्तस्य योगदानं विमृश्यत ।

अथवा

- 16 रसनिष्पत्तिविषये भट्टनायकमतं विशदयत ।
 17 रूपकसाहित्ये धनञ्जयस्य योगदानं परिशोधयत ।

अथवा

- 18 दशरूपकेषु नाटकस्य प्रामुख्यं परिशोधयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

**FIRST SEMESTER M.A. DEGREE REGULAR/SUPPLEMENTARY
EXAMINATION, NOVEMBER 2020**

(CBCSS)

Sanskrit General

SKT 1C 01—SANSKRIT LITERATURE

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each section.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section/Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section/Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section/Part.*

(संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि । देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या)

Section A

*Answer any two questions.
Each questions carries 3 weightage.*

1. अधीतिबोधाचरणप्रचारणैर्दशाश्वतस्रः प्रणयन्नुपाधिभिः ।
चतुर्दशत्वं कृतवान्कृतः स्वयं न वेद्मि विद्यासु चतुर्दश स्वयम् ॥
2. महीभृतस्तस्य च मन्मथश्रिया निजस्य चित्तस्य च तं प्रतीच्छया ।
द्धिधा नृपे तत्र जगत्रयीभुवां नतभ्रुवां मन्मथविभ्रमोऽभवत् ॥
3. श्रीयास्य योग्याहमिति स्वमीक्षितुं करे तमालोक्य सुरूपया धृतः ।
विहाय भैमीमपदर्पया कया न दर्पणः श्वासमलीमसः कृतः ॥
4. अनङ्गचिह्नं स विना शशाक नो यदासितुं संसदि यत्नवानपि
क्षणं तदारामविहारकैतवान्निषेवितुं देशमियेष निर्जनम् ॥

(2 × 3 = 6 weightage)

Turn over

Section B

*Answer any four questions.
Each questions carries 2 weightage.*

- (क) 5 इति स्म चक्षुःश्रवसां प्रिया नले स्तुवन्ति निन्दन्ति हृदा तदात्मनः ।
6 असंवरे शंबरवैरिविक्रमे क्रमेण तत्र स्फुटतामुपेयुषि ।
7 निपीय तत्कीर्तिकथामथानया चिराय तस्थे विमनायमानया ।
- (ख) 8 क इदं दुष्करं कुर्यादिदानीं शिविना विना ।
9 आर्य ! एष खलु सर्पापजीवी इच्छति सर्पैरमात्यस्य पुरतः खेलितुम् ।
10 मयि स्थिते कः कुसुमपुरमुपरोत्स्यति ?
11 निरीहाणामीशस्तृणमिव तिरस्कारविषयः ।

(4 × 2 = 8 weightage)

Section C

*Answer any two questions.
Each questions carries 3 weightage.*

- 12 चन्दनदासस्य अवस्थाविशेषं संगृह्य लिखत ।
13 मुद्राराक्षसनाटके नायकस्थानं परिशोधयत ।
14 'हासश्रीराजहंसा हरतु तनुरिव क्लेशमैशी शरदः' अत्र लक्ष्यार्थं विशदयत ।
15 सिद्धार्थक-क्षपणकसंवादं ग्रन्थानुसारं व्याख्यात ।

(2 × 3 = 6 weightage)

Section D

*Answer any two questions.
Each questions carries 5 weightage.*

- 16 श्रीहर्षस्य काव्यसौन्दर्यं ग्रन्थभागानधिकृत्य परिशोधयत ।

अथवा

- 17 सामुद्रिकलक्षणं नले लक्षयत ।
18 संस्कृतनाटकेषु मुद्राराक्षसस्य वैशिष्ट्यं निरूपयत ।

अथवा

- 19 चाणक्यस्य स्वभावचित्रणं ग्रन्थानुसारं विशदयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)